

IAN GOLDIN

ÎN CĂUTAREA DEZVOLTĂRII

**Creșterea economică,
schimbările sociale și ideile**

Introducere de Paul Dobrescu

Traducere din limba engleză de Viorela-Valentina Dima,
Raluca-Elena Hurduzeu și Elena Tălmăcian

comunicare (●) ro

**Coordonarea traducerii și note de traducător de
VIORELA-VALENTINA DIMA**

Redactor: LIVIA SZÁSZ
Tehnoredactor: CRISTIAN LUPEANU

Ian Goldin
The Pursuit of Development: Economic Growth, Social Change, and Ideas,
First Edition

Copyright © Ian Goldin 2016

„*The Pursuit of Development: Economic Growth, Social Change, and Ideas* was originally published in English in 2016. This translation is published by arrangement with Oxford University Press. Editura Comunicare.ro is solely responsible for this translation from the original work and Oxford University Press shall have no liability for any errors, omissions or inaccuracies or ambiguities in such translation or for any losses caused by reliance thereon.”

„*În căutarea dezvoltării: Creșterea economică, schimbările sociale și ideile* a fost inițial publicată în limba engleză în 2016. Prezenta traducere este publicată cu acordul Oxford University Press. Editura Comunicare.ro își asumă întreaga responsabilitate pentru prezenta traducere a lucrării originale, iar Oxford University Press va fi scutită de orice răspundere cu privire la eventuale erori, omisiuni, inadvertențe sau ambiguități din această traducere sau pentru orice pierderi cauzate în urma unor demersuri bazate pe acestea.”

Copyright © Editura COMUNICARE.RO, 2017,
pentru prezenta ediție în limba română

Toate drepturile asupra prezentei ediții în limba română aparțin
Editurii COMUNICARE.RO.

Editura COMUNICARE.RO este departament în cadrul Școlii Naționale de Studii
Politice și Administrative, Facultatea de Comunicare și Relații Publice.

SNSPA, Facultatea de Comunicare și Relații Publice
Str. Povernei, nr. 6
010643 București
România
www.edituracomunicare.ro

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GOLDIN, IAN**

În căutarea dezvoltării: creșterea economică, schimbările sociale și ideile / Ian Goldin;
introd. de Paul Dobrescu; coord. trad. și note de trad. de Viorela-Valentina Dima; trad.
din lb. engleză de Viorela-Valentina Dima, Raluca-Elena Hurduzeu, Elena Tălmăcian. –
București: Comunicare.ro, 2017
ISBN 978-973-711-586-7

- I. Dobrescu, Paul (introd.)
- II. Dima, Viorela-Valentina (trad.)
- III. Hurduzeu, Raluca-Elena (trad.)
- IV. Tălmăcian, Elena (trad.)

CUPRINS

<i>Introducere la ediția în limba română</i>	ix
<i>Prefață și mulțumiri</i>	xxi
<i>Lista figurilor</i>	xxv
<i>Lista tabelelor</i>	xxvii
1. Ce este dezvoltarea?	1
2. Cum se produce dezvoltarea?	24
3. De ce unele țări sunt sărace, iar altele sunt bogate?	48
4. Ce se poate face pentru a accelera dezvoltarea?	69
5. Evoluția ajutoarelor pentru dezvoltare	100
6. Dezvoltarea durabilă	149
7. Globalizare și dezvoltare	162
8. Viitorul dezvoltării	198
<i>Surse pentru figuri și casete</i>	219
<i>Bibliografie</i>	223
<i>Bibliografie suplimentară</i>	245
<i>Indice</i>	251

Ce este dezvoltarea?

Prea mulți oameni de pe glob își duc încă traiul în sărăcie lucie. Aproximativ 900 de milioane de oameni trăiesc cu mai puțin de 1,90 de dolari pe zi, fapt definit de Banca Mondială drept sărăcie extremă. Peste un miliard de oameni trăiesc cu mai puțin de doi dolari pe zi și sunt lipsiți de mijloacele unui trai decent. De ce se întâmplă oare acest lucru? Ce se poate face pentru a remedia situația? Acestea sunt printre cele mai importante întrebări pe care și le pune omenirea la începutul noului mileniu.

În ultimii douăzeci și cinci de ani s-au făcut progrese remarcabile în direcția eliminării sărăciei. Primul dintre Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, acela de a reduce la jumătate rata sărăciei existentă în 1990, a fost atins în 2010. Pentru prima dată în istorie, se întrevide posibilitatea reală de a elimina sărăcia extremă în decursul vieților noastre. Pentru a atinge acest deziderat, este nevoie să înțelegem cum se produce dezvoltarea.

Cu o sută de ani în urmă, Argentina se număra printre cele șapte cele mai bogate națiuni din lume, dar acum este pe locul al 56-lea, în funcție de venitul pe

cap de locuitor. În 1950, în Ghana, venitul pe cap de locuitor era mai mare decât cel din Coreea de Sud; acum oamenii din Coreea de Sud sunt de peste unsprezece ori mai bogați decât cetățenii din Ghana. În plus, în ultimele decenii, peste trei miliarde de oameni au constatat îmbunătățiri remarcabile în ce privește sănătatea, educația și veniturile, în timp ce peste douăzeci de *state eșuate* și peste un miliard de oameni nu au constatat vreun progres semnificativ în dezvoltarea lor.

În interiorul țărilor, există un contrast chiar și mai mare decât cel dintre țări. Realizări extraordinare înregistrate de unii coexistă cu lipsuri absolute sau relative înregistrate de alții. Dacă acest fapt este adevărat în cazul societăților avansate, precum Marea Britanie sau Statele Unite, el este cu atât mai pregnant în marea majoritate a țărilor în curs de dezvoltare.

Unele țări au avut un ritm rapid de creștere, dar au rămas în urma altora în ceea ce privește realizările de pe plan social. De la descoperirea zăcămintelor de petrol în 1996, Guineea Ecuatorială a avut un ritm de creștere chiar mai accelerat decât China. Venitul mediu pe cap de locuitor a crescut de la 1 970 de dolari în 2000 la 17 430 de dolari în 2014. Cu toate acestea, puțini oameni beneficiază de această recentă prosperitate. În ciuda faptului că acum are un venit pe cap de locuitor asemănător celui din Estonia sau Cehia (și mai mare decât cel din aproape oricare altă țară africană), speranța de viață nu prea s-a îmbunătățit de la începu-

tul secolului încoace, rămânând la aceeași medie vreme de cincizeci de ani. Între timp, țări africane mult mai sărace, precum Etiopia, au reușit să crească speranța de viață cu șaisprezece ani din 1990 încoace.

În alte situații, un ritm scăzut sau modest de creștere a fost acompaniat de îmbunătățiri susținute ale indicatorilor sociali. În Bangladesh, în decursul ultimilor douăzeci și cinci de ani, s-au înregistrat progrese constante în ceea ce privește alfabetizarea și speranța de viață, deși venitul pe cap de locuitor rămâne scăzut (de cca. 1 093 de dolari). În India, statul Kerala (cu o populație de peste 33 de milioane de locuitori) s-a situat constant deasupra altor state indiene în privința tuturor indicatorilor sociali, inclusiv alfabetizarea, speranța de viață, mortalitatea infantilă, subnutriția și fertilitatea. Cu toate acestea, multe alte state indiene au venituri mai mari pe cap de locuitor.

Această carte încearcă să arate calea spre dezvoltare prin intermediul a opt capitole tematice, fiecare dintre acestea având la bază teoria și practica dezvoltării și o perspectivă interdisciplinară.

Înțelesul termenului „dezvoltare”

Există multe definiții ale dezvoltării, iar însuși conceptul de dezvoltare a evoluat rapid în ultimele decenii. Dezvoltare înseamnă creștere, ceea ce în opinia multor economiști și factori de decizie politică înseamnă

creștere economică. Totuși, dezvoltarea nu se limitează la creșterea economică. Dezvoltarea nu mai este doar o temă rezervată economiștilor și, chiar ca obiect de studiu, dezvoltarea a evoluat rapid, devenind centrul preocupărilor academice din domenii diverse, precum politica, sociologia, psihologia, istoria, geografia, antropologia, medicina și multe alte discipline.

În vreme ce *studiile de dezvoltare* reprezintă o disciplină academică relativ nouă, întrebările pe care și le pun cercetătorii nu sunt deloc noi – filosofii au reflectat asupra lor milenii întregi. Întrebările noastre își au rădăcinile și în economia politică clasică și în filosofia antică, spre exemplu în noțiunile aristotelice de bunăstare și prosperitate umană. Mulți dintre marii economiști clasici erau de asemenea preocupați de confluența dintre gândirea economică și gândirea filosofică. Adam Smith era preocupat de „progresul opulenței” și de necesitatea de a dobândi respectul de sine; el a înțeles importanța faptului de a fi capabil să apari în public fără stânjenală și a susținut că oamenii au nevoie de anumite lucruri de bază, precum cămăși de pânză și încălțăminte de piele, pentru a evita stânjeneala, în funcție de obiceiuri și convenții sociale.

În acest volum, analizăm dezvoltarea economică și socială în societate și în viața oamenilor. Cercetători de renume au admis de mult faptul că dezvoltarea economică nu este totuna cu creșterea economică. În opinia lui Paul Streeten, dezvoltarea are drept scop „să ofere

tuturor ființelor omenești oportunitatea unei vieți împlinite”, în timp ce în opinia lui Dudley Seers, dezvoltarea ar trebui să creeze „condițiile pentru realizarea personalității umane”. Astfel de preocupări au fost exprimate mai pe larg în Teoria Capabilităților propusă de Amartya Sen¹, care privește dezvoltarea din perspectiva capabilităților sau „libertăților” semnificative pe care oamenii le consideră de valoare, pe drept motiv.

De ce oare unele țări sunt bogate, iar altele sărace?

Până în anii 1980, politicile de dezvoltare aveau drept scop principal să genereze creștere economică. În termeni pur economici, creșterea economică se accentuează atunci când *productivitatea totală a factorilor de producție*, sau eficiența producției, se accentuează. Dacă o țară își sporește gradul de folosire a forței de muncă sau a capitalului, având o eficiență crescută, se creează condițiile necesare pentru creștere economică. Creșterea economică poate fi asociată cu mărirea cuantumului investițiilor în resurse, inclusiv în educație și sănătate, ceea ce duce la o *acumulare de capital* sau la o sporire a bogăției. De asemenea, creșterea economică poate fi rezultatul schimbărilor survenite în modalitatea în care se folosesc aceste resurse, conducând la *transformări structurale*

---

¹ Amartya Kumar Sen (n. 1933), economist indian, laureat al Premiului Nobel pentru Economie în anul 1998 [n. t.].